

Самарівський кооперативний фаховий коледж
Циклова комісія комерційних та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи
Юлія СКЛЯРЕНКО

“ 29 ” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дисципліна   **Навчальна практика з вирішення ситуацій**

Галузь знань   **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність   **076 Підприємництво та торгівля**

відділення   **комерційне**

Робоча програма навчальної практики Навчальна практика з вирішення ситуацій

Галузі знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

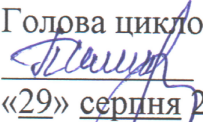
Робоча програма складена на підставі програми наскрізної програми практики фахового молодшого бакалавра з Навчальної практики з вирішення ситуацій, затвердженої НМЦ «Укоопосвіта» 27 травня 2022 р.

Розробник:

Ольга ДІДІКОВА – викладач вищої категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії комерційних та економічних дисциплін

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 року

Голова циклової комісії комерційних та економічних дисциплін
 Наталя ПЛАСТУН
«29» серпня 2025 року

Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1,5	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	<u>Нормативна</u> (за вибором)	
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання		Семестр	
Загальна кількість годин 45		I -й	II -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>24 год.</u> самостійної роботи студента – 21 год.	Освітньо-професійний ступінь: <u>Фаховий молодший бакалавр</u>	Лекції	
		Практичні	
		<u>24 год.</u>	
		Самостійна робота	
		<u>21 год.</u>	
		Вид контролю: - <u>диференційований залік</u>	

1. Мета та завдання Навчальної практики з вирішення ситуацій

Метою Навчальної практики з вирішення ситуацій є формування та розвиток спеціальних компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти, набуття ними комплексних умінь застосовувати набуті теоретичні знання в професійній діяльності.

Завданнями Навчальної практики з вирішення ситуацій є формування вмінь і навичок з:

- використання базових знань з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- організації пошуку, самостійного відбору, якісної обробки інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- вирішення типових спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- уміння працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей;
- критичного осмислення теоретичних засад та здатності застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

**1. Перелік загальних (ЗК) і спеціальних компетентностей (СК)
випускника відповідно до Освітньо-професійних програм підготовки
фахового молодшого бакалавра:**

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

- ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

- СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

- СК 4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

- СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

- СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

2. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання відповідно до Освітньо-професійних програм підготовки фахового молодшого бакалавра:

- РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності із професійною метою.
- РН 3. Володіти державною та іноземною мовами в професійній діяльності.
- РН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні й телекомунікаційні технології обміну та поширення професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
- РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
- РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.
- РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання в практичній діяльності.
- РН 10. Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
- РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.
- РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Інформаційний обсяг навчальної практики

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		усього	практичні	самостійна робота
1	Організація функціонування суб'єктів господарювання у сфері торгівлі	6	2	4
2	Аналіз асортименту, споживних властивостей та оцінка якості товарів	8	6	2
3	Організація торговельно-технологічного процесу торговельного підприємства	7	6	1
4	Комерційна діяльність торговельного підприємства	6	4	2
5	Маркетингова політика торговельного підприємства	6	2	4
6	Менеджмент торговельного підприємства	6	2	4
7	Аналіз показників фінансово-господарської діяльності торговельного підприємства	6	2	4
Разом		45	24	21

Форма підсумкового контролю результатів навчання – диференційований залік.

4. Теми лекційних занять

5. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми дисципліни та практичного заняття	Кількість годин
Тема 1. Організація функціонування суб'єктів господарювання у сфері торгівлі			
1	1	Технологія заснування власної справи. Складання бізнес-плану.	2
Тема 2. Аналіз асортименту, споживних властивостей та оцінка якості товарів			
2	2	Визначення особливостей споживних властивостей продовольчих та непродовольчих товарів. Товарознавча характеристика окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів.	2
3	3	Чинники формування якості товарів та їх вплив на якість товарів. Аналіз рівня показників якості товарів, методів та організації контролю якості товарів.	2
4	4	Вивчення особливостей маркування, пакування, транспортування та зберігання різних груп товарів.	2
Тема 3. Організація торговельно-технологічного процесу торговельного підприємства			
5	5	Характеристика об'єктів роздрібної торгівлі. Формат роздрібних торговельних підприємств. Зміст торговельно-технологічного процесу торговельного підприємства; документальне оформлення торговельно-технологічних операцій на роздрібному та оптовому торговельному підприємствах.	2
6	6	Аналіз форм і методів роздрібного продажу товарів. Аналіз процесу торговельного обслуговування покупців. Стандарти обслуговування. Характеристика торговельних послуг. Аналіз дотримання правил продажу товарів у магазинах, правил обміну і повернення непродовольчих товарів. Визначення методів активізації продажу товарів.	2
7	7	Особливості організації перевезення товарів різними видами транспорту, порядок оформлення документів на перевезення.	2
Тема 4. Комерційна діяльність торговельного підприємства			
8	8	Характеристика суб'єктів та об'єктів комерційної діяльності. Визначення етапів і критеріїв вибору постачальників товарів. Установлення господарських зв'язків при закупівлі та оптовому продажу товарів, їх документальне оформлення. Складання проєктів господарських договорів. Аналіз закупівельної діяльності торговельного підприємства. Оперативний облік і контроль виконання договірних зобов'язань. Визначення відповідальності за порушення договірних зобов'язань. Особливості закупівлі товарів через товарну біржу. Визначення порядку укладання біржових контрактів.	2
9	9	Аналіз особливостей формування асортименту товарів у різних операторів оптового ринку та роздрібній	2

		торгівлі. Аналіз сучасних форм і методів оптового продажу товарів. Порядок проведення перемовин із потенційними покупцями товарів. Характеристика функцій дистриб'юторів та дилерів. Порівняльна характеристика форм і методів товаропостачання. Формування замовлень на завезення товарів у роздрібну торговельну мережу.	
Тема 5. Маркетингова політика торговельного підприємства			
10	10	Позиціонування товару і фірми на ринку. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки. Вибір методу формування ціни.	2
Тема 6. Менеджмент торговельного підприємства			
11	11	Складові організаційної діяльності: розподіл повноважень і створення організаційних структур управління. Мотиваційний процес. Управління конфліктними ситуаціями.	
Тема 7. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності торговельного підприємства			
12	12	Аналіз обсягу та асортименту товарообороту торговельного підприємства. Планування загального обсягу товарообороту та товарообороту за асортиментом. Показники стану товарних запасів. Товарне забезпечення товарообороту, його поняття та завдання. Аналіз товарних запасів та товарного забезпечення обороту торговельного підприємства. Фактори, які впливають на розмір товарних запасів і товарооборотності. Аналіз виконання договорів та рівномірності надходження товарів. Розрахунок показників, що характеризують витрати торговельного підприємства. Чинники, що визначають розмір витрат обігу торговельного підприємства. Визначення фінансового результату від діяльності торговельного підприємства. Оцінка меж беззбитковості діяльності торговельного підприємства. Розрахунок показників рентабельності торговельного підприємства.	2
Разом			24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Організація функціонування суб'єктів господарювання у сфері торгівлі</p> <p>Аналіз правової бази підприємництва в Україні. Характеристика суб'єктів підприємницької діяльності та основних організаційних форм підприємництва. Планування власної справи. Управління підприємницькою діяльністю у торгівлі.</p>	4
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Аналіз асортименту, споживних властивостей та оцінка якості товарів</p> <p>Характеристика квітів відкритого та закритого ґрунту. Класифікація та характеристика асортименту зоотоварів.</p>	2
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Організація торговельно-технологічного процесу торговельного підприємства</p> <p>Організація контролю за діяльністю торговельних підприємств.</p>	1
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Комерційна діяльність торговельного підприємства</p> <p>Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів. Визначення відповідальності за порушення договірних зобов'язань. Аналіз функцій брокерської контори. Організація онлайн закупівель. Регулювання і контроль асортименту товарів на торговельному підприємстві; управління товарними запасами.</p>	2
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Маркетингова політика торговельного підприємства</p> <p>Маркетингові дослідження. Кон'юнктура ринку: критерії та показники для її дослідження. Сегментування ринку.</p>	4
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Менеджмент торговельного підприємства</p> <p>Організація як система. Внутрішнє та зовнішнє середо-вище організації. Функції менеджменту</p>	4
7	<p style="text-align: center;">Тема 7. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності торговельного підприємства</p> <p>Основні чинники, що визначають обсяг, структуру і перспективи розвитку товарообороту підприємства. Розрахунок витрат в цілому по підприємству і за окремими статтями витрат. Шляхи раціоналізації поточних витрат.</p>	4
	Разом	21

8. Методи контролю

Усне опитування, письмовий контроль, модульний контроль, тестовий контроль, самоконтроль, взаємоконтроль, диференційований залік.

9. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних занять.
3. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації з її виконання.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Роздатковий матеріал.
6. Засоби діагностики оцінювання рівня знань здобувачів освіти.
7. Критерії оцінювання знань студентів.
8. Наочні посібники.
9. Презентаційні матеріали.
10. Електронні посібники.

10. Рекомендована література

Інформаційні ресурси

Базові:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Закони України:
  - 2.1 «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991р. № 1023-ХІІ.
  - 2.2 «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» від 09.01.2025р. №4196-ІХ
  - 2.3 «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 р. № 266/95-ВР.
  - 2.4 «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ.
  - 2.5 «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР.
  - 2.6 «Про рекламу» від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР.
  - 2.7 «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» від 6.12.2018 р. № 2639-VIII.
  - 2.8 «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 р. № 675-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» від 15.06.2006 р. № 833.
4. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України: «Про затвердження Правил роботи дрібнороздрібною торговельною мережі» від 08.07.1996р. № 369.
5. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України «Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами» від 13.03.1995 р. № 37.
6. Наказ Міністерства державних ресурсів України: «Про затвердження Правил застосування, обігу і повернення засобів упаковки багаторазового використання і Правил повторного використання дерев'яної, картонної тари та паперових мішків» від 16.06.1992р. № 15.
7. Наказ Державного комітету України з матеріальних ресурсів: «Про внесення змін і доповнень до Правил застосування, обігу і повернення засобів упаковки багаторазового використання і Правил повторного використання дерев'яної, картонної тари та паперових мішків на Україні» від 29.03.1993 р. № 78.
8. Накази Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України:
  - 8.1. «Про затвердження Порядку збирання, сортування, транспортування, переробки та утилізації використаної тари (упаковки)» від 02.10.2001 р. № 224.
  - 8.2. «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі продовольчими товарами» від 11.07.2003 р. № 185.
9. Наказ Міністерства економіки України: «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі непродовольчими товарами» від 19.04.2007 р. № 104.
10. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України: «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (поза планового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів» від 29.01.2020 р. № 94.
11. Накази Міністерства транспорту України:
  - 11.1. «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні» від 14.10.1997 р. № 363.
  - 11.2. «Правила оформлення перевізних документів» від 21.11.2000 р. № 644 (у редакції наказу Міністерства інфраструктури України від 08.06.2011 р. № 138).
12. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики: «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» від 11.10.2010 р. № 457.
13. Національний стандарт України ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять», затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 05.07.2004 р. № 130.
14. Постанови Державного арбітражу при Раді Міністрів СРСР:
  - 14.1. «Інструкція Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю» від 15.06.1965 р. № П-6.

14.2. «Інструкція Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю» від 25.04.1966 р. № П-7.

15. Апопій В. В., Міщук І. П., Ребицький В. М., Рудницький С. І., Хом'як Ю. М. Організація торгівлі : підручник / В. В. Апопій, І. П. Міщук, В. М. Ребицький та ін. ; за ред. В. В. Апопія. 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 630 с.

16. Апопій В. В., Гуштан Т. В., Павлова М. Б. Роздрібна торгівля: концентрація, спеціалізація та типізація : монографія / В. В. Апопій, Т. В. Гуштан, М. Б. Павлова ; за ред. В. В. Апопія. Львів : Новий Світ-2000, 2023. 233 с.

17. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.

18. Семенова, Т. В. Економіка та організація торгівлі : навч. посіб. / Т. В. Семенова ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2024. – 113 с.

Допоміжна:

1. Балджи М.Д., Однолько В.О., Економіка та організація торгівлі : навчальний посібник. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. - 344 с.
2. Марушко Н.С., Воляник Г.М. Мерчандайзинг. Навчальний посібник. – Львів: Магнолія 2006, 2025.
3. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 432 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт «Ритейл в Україні». URL: www.ua.retail.com